

Az S-2 sáncároknál nem tapasztaltunk olyan jelenséget, mint az 1. számúnál, ahol az É-i oldalon, a sáncárok löszös falában 286 cm mélyen egy Árpád-kori kemence maradványa volt, a tűzpadban sok cseréppel. Ennek oka az, hogy itt az É-i oldalon az újkori árokkal elpusztították az eredeti árokpartot s az árokba borítottak bele sok törmelékkel, részben tűzvész okozta pusztulás maradványait.

Az őskori sáncrendszert a 10. sz. után „korszerűsítették”, s a 15. századig betöltötte eredeti funkcióját. Ez után már nem tartották karban, később egyes részeit (elsősorban a D-i oldalon) feltöltötték. Az újkorban (a 18. századtól) az egész kupavári térséget mezőgazdasági területként hasznosították, elsősorban szőlőtelepítéssel súlyos károkat okozva. A sáncárkok vizsgálata megmutatta, hogy a védmű sáncainak és sáncárkainak bemutatása lehetséges és kivitelezhető.

BAKAY KORNÉL

478. Sopron, Botond utca 1.

(KÖH 52377)

(Győr-Moson-Sopron megye) Kk, Kú

2009. május 20–21-én régészeti szakfelügyeletet láttam el a 1224 hrsz. telken, ahol vegyes rendeltetésű épületet alakítottak ki. A tárgyi ingatlan Ny-i oldalán húzódik az elővárost körülvevő külső falgyűrű egy szakasza. A felügyelethez kötött első ütemben az ÉK–DNy irányú saroktömb építési munkálatai zajlottak. A közelmúltban lebontott, korábban ezen a részen állt épület meghagyott, helyenként mintegy 30–40 cm vastagságú beton alapozása alatt jelentős mennyiségű építési törmelék terítették el, alatta kevert sötétbarna humuszt, majd kevert sárgásbarna humuszos agyagréteget figyeltem meg, az altalaj szintje nagyjából 2,8 m mélységben jelentkezett.

A sávalapok kiásása közben régészeti jelenségeket nem tapasztaltam. Egyedül az É-i szélső K-i végénél figyeltem meg a természetes kevert humuszrétegben, az említett planírozási réteg alatt, attól viszonylag elkülönülten egy bizonytalanul értelmezhető ívelődő vörös átégett sávot. Ugyanitt a K-i oldalon egy pontosan szintén nem meghatározható, az altalaj szintjébe kb. 0,5 m-re lemélyülő, nagyobb kiterjedésű beásás részletét. Leletanyag egyik jelenségnél sem került elő.

Felszíni gyűjtés során az 1. ütemen csekély mennyiségű kora újkori/újkori kerámiatöredéket találtam, a terület további, később beépítésre kerülő részein azonban ennél jóval nagyobb számban fordultak elő hasonló korú darabok, de közöttük néhány valamivel korábbi, késő középkori-kora újkori töredék is előfordult.

POLGÁR PÉTER

479. Sopron, Gazda utca 13.

(KÖH 71695)

(Győr-Moson-Sopron megye) Kk

2009. május elején régészeti szakfelügyeletet láttam el a telken folyó házépítésnél. A terep lejtése miatt az

utcafront felé az alap mélysége elérte a 1,5 m-t, míg az udvar belseje felé 80 cm volt, az árkok szélessége 45 cm.

Az egyik alapárok a pince területére esett, ebben megfigyelhető volt egy beásás, ami a föléje eső utólagos faljavításhoz kapcsolódott. A felszínre eső többi alapárok rétegzettségére hasonló volt. Felül az egykori házzal megbolygatott kevert törmelékes réteg, alatta kétféle finom bolygatatlan homok. Ez alól csak egy kézzel ásott szakasz volt kivétel, ami a szomszédos 11. sz. ház fala mentén húzódott. Itt a kevert rétegből több, nem összetartozó középkori-késő középkori edénytöredéket lehetett gyűjteni. Lefelé haladva kőkupac és egy beásás került elő. A beásás a vastag kevert réteg alatt jelentkezett, kb. 60 cm mélyen volt az alja és legnagyobb szélessége mintegy 80 cm volt. Betöltése sötétbarna, elvéve hamus, amiből egy darab kisméretű középkori kerámiatöredék és állatcsont került elő. A fal menti alapárok egy másik szakaszában is megfigyeltünk egy kisméretű, hamus barna betöltésű beásást.

GABRIELI GABRIELLA

480. Sopron, Orsolya tér 2–3. (Fegyvertár utca 1.)

(KÖH 47713)

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró, Á, Kk

A megelőző feltárás a soproni Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola Gimnázium és Kollégium épülő tornaterme miatt vált szükségessé. Az építkezést védett régészeti területen (132 hrsz.), Sopron belvárosában tervezték, részben egy korábbi függőkert helyén, ami valójában a 11. századi ispáni vár sáncának, az ún. vörössáncnak egy fennmaradt részlete. A munkát 2009. március 9. és augusztus 1. között végeztük, melynek során kb. 280 m²-es területen 1500 m³ földet termeltünk ki, ez főleg a kb. 5 m magasan megmaradt sáncanyagból adódott. A soproni vörössáncot már többször, több helyen kutatták, de ekkora összefüggő és ilyen magasságú felületet még nem tártak fel. Ennek köszönhetően olyan jelenségeket is meg tudtunk figyelni, amelyeket a korábbi kutatások során nem lehetett.

A sánc gerendavázis szerkezetéből csak a bárdolatlan fatörzsek hamus lenyomata maradt meg, legtöbb esetben kéreglenyomattal együtt. Megfigyeléseink alapján a szerkezetet szintenként emelték, az egyes kazetták nem mindig pontosan egymás fölött helyezkedtek el. Bizonyos, nem meghatározott magasságonként agyagtapasztást alkalmaztak a kazetták belsejében, ami többretegű és rézsűs volt. Néhány helyen megfigyelhető volt, ahogy a tapasztás ráfed az egyes gerendákra. A meglehetősen szabálytalanul mutató kazettás szerkezet betöltéséhez a környezetben talált különböző anyagokat használták fel, így a sáncban előkerült leletanyag csaknem teljes mértékben római kori. Nemcsak földet, épületmaradványokat is felhasználtak a sánc építéséhez. Ennek köszönhetően tetemes mennyiségű bélyeges téglák kerültek elő, elsősorban Antoninus Pius különböző típusú téglabélyegeivel, továbbá a legio X